

Besluit van [...], houdende de aanwijzing van de Stichting Slachtofferhulp Nederland als gebruiker van het burgerservicenummer in de zin van artikel 1, onderdeel d, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Besluit gebruik burgerservicenummer door Slachtofferhulp Nederland)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming van [datum en nummer];
Gelet op de artikelen 1, aanhef en onderdeel d, onder 2°, en 15, derde lid, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [...], nr. [...]);

Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Rechtsbescherming;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. *wet*: de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
- b. *persoonsgegevens*: persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 4, eerste lid, 9, eerste lid, en 10, van de algemene verordening gegevensbescherming;
- c. *registratie*: een registratie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel d, van de wet;
- d. *slachtoffer*: de persoon, bedoeld in artikel 51a, eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, van het Wetboek van Strafvordering;
- e. *familie lid*: een van de personen, bedoeld in artikel 51a, eerste lid, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering;
- f. *authenticatie*: een elektronisch proces voor de verificatie en bevestiging van de identiteit van het slachtoffer of een familie lid;
- g. *identificatiemiddel*: een middel dat identificatiegegevens bevat waarmee het slachtoffer of een familie lid dat toegang wenst tot elektronische dienstverlening of informatieverschaffing geauthentiseerd kan worden.

Artikel 2

Als gebruiker in de zin van artikel 1, onderdeel d, onder 2°, van de wet wordt aangewezen de Stichting Slachtofferhulp Nederland, voor zover het betreft door haar verrichte werkzaamheden ten aanzien van:

- a. het bij overheidsorganen opvragen en van hen ontvangen, het vastleggen en raadplegen en het aan overheidsorganen verstrekken van persoonsgegevens van het slachtoffer of een familie lid;
- b. elektronische dienstverlening en informatieverschaffing aan het slachtoffer of een familie lid, waarbij authenticatie plaatsvindt door middel van een identificatiemiddel dat is toegelaten bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.

Artikel 3

De Stichting Slachtofferhulp Nederland is in het kader van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 2, bevoegd in verband met de uitvoering van artikel 12 van de wet een registratie te raadplegen om na te gaan:

- a. of aan een bepaald slachtoffer of familie lid reeds een burgerservicenummer is toegekend en zo ja, welk burgerservicenummer;
- b. aan welk slachtoffer of familie lid een bepaald burgerservicenummer is toegekend.

Artikel 4

Dit Besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2019.

Artikel 5

Dit Besluit wordt aangehaald als: Besluit gebruik burgerservicenummer door Slachtofferhulp Nederland.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage,

Willem-Alexander

De Minister voor Rechtsbescherming,

Uitgegeven

De Minister voor Rechtsbescherming,

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen deel

1.1 Inleiding

De Stichting Slachtofferhulp Nederland (hierna: SHN) is een rechtspersoon met een wettelijke taak als bedoeld in artikel 1.1 van de Compatibiliteitswet 2016 (rwt).¹ Deze taak komt in de kern neer op juridische, praktische en emotionele ondersteuning van slachtoffers van vermoedelijke strafbare feiten of hun nabestaanden, dan wel bepaalde familieleden van het slachtoffer.² Dit is een maatschappelijk belangrijke taak, die bijdraagt aan het herstel van het leed van slachtoffers, zodat zij zo veel mogelijk weer zelf verder kunnen.

In het Regeerakkoord 2017 'Vertrouwen in de toekomst' is benadrukt dat de positie van het slachtoffer een speerpunt blijft en dat daarnaast wordt ingezet op het wegnemen van allerhande knelpunten in de praktijk. Deze ambitie wordt nader ingevuld in de Meerjarenagenda slachtofferbeleid 2018-2021.³ Daarin is onder meer opgenomen dat SHN in 2018 haar online dienstverlening uitbreidt (onder meer met mogelijkheden voor chats en webcare via sociale media). Op die manier kan zij vanaf 2019 (50%) meer slachtoffers bereiken. Daarnaast is in de agenda opgenomen dat voor slachtoffers (in 2019) een eerste versie van een ketenbreed digitaal informatieportaal beschikbaar zal zijn - het "ketenbrede slachtofferportaal" - waaraan naast SHN de Nationale Politie (hierna: NP), het Openbaar Ministerie (hierna: OM), het Centraal Justitieel Incassobureau (hierna: CJIB) en het Schadefonds Geweldsmisdrijven (hierna: het fonds) zullen deelnemen. Daarin zullen slachtoffers 24 uur per dag overzichtelijk en via één online ingang informatie over hun zaak kunnen vinden. Het portaal draagt bij aan de gedachte van één overheid voor de burger' en digitalisering van de dienstverlening van de overheid. Het zal eraan bijdragen dat slachtoffers goede en eenduidige informatie krijgen over het verloop van hun (straf)zaak, via één digitale ingang.

1.2 Doel van het besluit

Deze algemene maatregel van bestuur schrijft voor dat SHN bij bepaalde, specifiek omschreven werkzaamheden gebruik maakt van het burgerservicenummer (BSN) van slachtoffers. Enerzijds gaat het om het gebruik van het BSN bij de (veelal elektronische) verwerking van de persoonsgegevens van slachtoffers. Daarbij moet vooral worden gedacht aan het administratief vastleggen van het BSN van het slachtoffer na ontvangst van diens gegevens. Deze gegevens worden in de meeste gevallen verstrekt door de politie of het OM (circa 80 procent). Ook komt het voor dat het slachtoffer zichzelf meldt bij SHN, bijvoorbeeld via het callcenter (circa 20 procent). Naast de administratieve vastlegging moet worden gedacht aan het door SHN raadplegen van het BSN van het slachtoffer nadat dit in de systemen is vastgelegd en aan de verstrekking van die gegevens aan de (bovengenoemde) ketenpartners, of andere overheidsorganen, zoals (de Sociale Dienst van) gemeenten. Ook komt het voor dat SHN persoonsgegevens van slachtoffers opvraagt. Een voorbeeld daarvan betreft het opvragen van tenlasteleggingen bij het OM, waarin gegevens over slachtoffers voorkomen.

Anderzijds gaat het om de hiervoor al genoemde (voorgenomen) werkzaamheden in het kader van nieuwe elektronische online dienstverlening en informatieverschaffing door SHN. Het betreft hier ten eerste de deelname aan het genoemde ketenbrede slachtofferportaal en ten tweede het via

¹ Zie <https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/instellingen-op-afstand-van-het-rijk/rechtspersonen-met-een-wettelijke-taak>.

² Deze taak komt tot uitdrukking in de artikelen 6 en 7 van de Wet Justitie-subsidies en de op artikel 7 gegronde Aanwijzing rechtspersoon slachtofferhulp (Stcrt. 2008, 142). Daarnaast komt die wettelijke taak naar voren in artikel 51aa, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering, alsmede de artikelen 1 tot en met 3 van het op die bepaling gegronde Besluit slachtoffers van strafbare feiten. Hoewel de wettelijke taak zowel op het slachtoffer als op zijn nabestaande of familieleden van het slachtoffer ziet, wordt in het algemeen deel van deze nota van toelichting omwille van de leesbaarheid steeds alleen gesproken van het slachtoffer.

³ Kamerstukken II 2017/18, 33 552, nr. 43.

haar eigen website aanbieden van een gepersonaliseerde 'mijn-omgeving' waarop slachtoffers, na daarop te hebben ingelogd, onder meer een voegingsformulier benadeelde partij zullen kunnen invullen, en hun digitale dossier zullen kunnen inzien.

Op dit moment mag SHN het BSN van slachtoffers niet gebruiken. Dat hangt direct samen met de context waarin het begrip "gebruiker" voorkomt in artikel 1 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb). Gebruiker in de zin van dat artikel zijn (enerzijds) 'overheidsorganen' en (anderzijds) 'ieder ander [...]' voor zover deze werkzaamheden verricht waarbij het gebruik door hem of haar van het burgerservicenummer bij of krachtens de wet is voorgeschreven' (artikel 1, onderdeel d, van de Wabb).

SHN valt onder geen van deze definities. Zij is geen 'overheidsorgaan', welk begrip in de Wabb wordt gehanteerd om het ruime begrip bestuursorgaan uit artikel 1:1, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), aan te duiden. Evenmin is tot op heden bij of krachtens de wet voorgeschreven dat SHN bij bepaalde werkzaamheden het BSN van slachtoffers gebruikt. Dat laatste verandert door dit besluit; het wijst SHN - ten aanzien van de specifieke werkzaamheden van artikel 2 - aan als gebruiker van het BSN, omdat dit voor die werkzaamheden, en met name een correcte en veilige uitvoering daarvan, noodzakelijk is. Daartoe wordt het volgende overwogen.

Gebruik van het BSN bij de (elektronische) verwerking van de persoonsgegevens van slachtoffers
SHN beheert in haar administratie vertrouwelijke en gevoelige gegevens over slachtoffers en moet daarbij voldoen aan de hoogste eisen van de (Uitvoeringswet) algemene verordening gegevensbescherming (avg). Jaarlijks registreert SHN de persoonsgegevens van circa 250.000 personen en wisselt zij deze deels uit met ketenpartners (NP, OM, CJIB, het fonds) en andere overheidsorganen, zoals gemeenten. Naar verwachting neemt dit aantal de komende jaren toe. Een zorgvuldige omgang met de gegevens van burgers vormt een essentiële bouwsteen voor hun vertrouwen in de overheid, maar ook in organisaties met een publieke taak, zoals SHN. Het gebruik van BSN helpt daarbij, doordat de kans op fouten bij de administratie en het uitwisselen van persoonsgegevens daardoor aanzienlijk afneemt. BSN is immers een uniek, door de overheid verstrekt nummer. Gebruik daarvan voorkomt dat het vastleggen en uitwisselen van data door SHN moet (blijven) plaatsvinden op basis van (alleen) namen en geboortedata. Dit laatste is een risicovolle werkwijze. Namen en geboortedata kunnen bijvoorbeeld dubbel voorkomen, zijn in de praktijk soms niet, of op verschillende wijzen bekend, of zijn wel eens foutief ingevoerd. Die werkwijze is ook onpraktisch, omdat de ketenpartners met wie gegevens worden uitgewisseld allemaal overheidsorganen in de zin van de Wabb zijn en wel het BSN van het slachtoffer mogen gebruiken. Het door dit besluit mogelijk gemaakte gebruik van het BSN door SHN stroomlijnt dus ook de tussen die ketenpartners bestaande werkprocessen voor de uitwisseling van persoonsgegevens.

Gebruik van BSN bij elektronische (online) dienstverlening en informatieverschaffing

Om burgers (en ondernemers) een uniforme en veilige wijze van inloggen te bieden en om organisaties met een publieke taak te faciliteren, biedt de rijksoverheid al jaren generieke elektronische authenticatie- en machtigingsdiensten aan voor burgers, te weten het huidige DigiD en DigiD Machtigen.⁴ Deze middelen hebben een adequate mate van veiligheid, door onder meer eisen die worden gesteld aan de wachtwoorden van burgers en de beschikbaarheid van een veilige infrastructuur. In het kader van de authenticatie is sprake van verwerking van het BSN.⁵ Overheidsorganen, die ingevolge de Wabb van rechtswege gebruiker van het BSN zijn, kunnen (dus) elektronische (online) diensten aanbieden waarbij de genoemde authenticatie- en machtigingsmethoden worden aangeboden. Zij zijn dan 'afnemer van DigiD en DigiD Machtigen' in de zin van artikel 1 van het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur (hierna: Besluit GDI). Die mogelijkheid hebben andere partijen dan overheidsorganen, zoals SHN,

⁴ Ook wordt de voorziening 'MijnOverheid' aangeboden: een persoonlijk domein voor de burger voor zaken met de overheid. MijnOverheid biedt momenteel drie diensten: de Berichtenbox, Lopende Zaken en Persoonlijke Gegevens. Zie het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur (Stb. 2016, 195).

⁵ Zie de hoofdstukken 2 en 3 van het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur.

niet zonder meer. Ten eerste is het aanbieden van authenticatie- en machtigingsdiensten waarbij gebruik wordt gemaakt van DigiD en DigiD Machtigen alleen toegestaan aan rechtspersonen met een wettelijke taak (artikel 1 van het Besluit GDI), waarbij het aanbieden van die diensten bovendien in het teken van die wettelijke taak moet staan.⁶ Daarnaast moet die rechtspersoon gelet op de met het aanbieden van DigiD en DigiD machtigen gepaard gaande verwerking van het BSN, 'gebruiker' van het BSN in de zin van de Wabb zijn. Aan die laatste eis voldoet SHN zoals gezegd nog niet.

De online diensten en de informatie die SHN ter beschikking zal stellen aan slachtoffers hebben een gevoelig en vertrouwelijk karakter, hetgeen om een strikte en veilige wijze van identificatie vraagt. Aangezien het online dienstverlening betreft en medewerkers van SHN het slachtoffer daarbij fysiek zien, is het daarnaast essentieel dat online wordt gecontroleerd of de persoon daadwerkelijk is wie hij zegt te zijn (authenticatie).

Het ketenbrede slachtofferportaal is, zoals al is vermeld, een samenwerkingsverband van de NP, het OM, SHN, het CJIB en het fonds. Het is essentieel dat door alle partners dezelfde sleutel voor identificatie en authenticatie wordt toegepast. Het is immers van wezenlijk belang dat in het portaal data, afkomstig van de respectieve partners, met honderd procent zekerheid in het dossier van dezelfde persoon worden getoond aan het betreffende slachtoffer. Net als bij het hiervóór genoemde uitwisselen van persoonsgegevens tussen de ketenpartners, voorkomt het gebruik van het (unieke) BSN hierbij fouten.

Alle andere partners zijn overheidsorganen die gebruik kunnen maken van het BSN. De aanwijzing van SHN als gebruiker van het BSN voorkomt dat de ontsluiting van zaaks- en persoonsgegevens door de partners binnen het portaal zou moeten plaatsvinden op basis van (alleen) namen en geboortedata. Dit is, zoals al aan de orde kwam, risicovol. Daarnaast voorkomt gebruik van het BSN dat een van DigiD afwijkend inlogregime zou moeten worden gehanteerd. Voor het slachtoffer, dat als burger gewend is bij overheidsinstellingen in te loggen met DigiD, zou dit onduidelijk en verwarrend zijn. Een ander inlogregime zou verder betekenen dat voor slachtoffers gebruikersnamen moesten worden uitgegeven en wachtwoordensystemen moesten worden ontwikkeld en beheerd. Naast extra kosten zou dit ook extra kwetsbaarheden opleveren: de kans dat niet-geautoriseerden toegang tot gegevens van slachtoffers krijgen (datalekken), zou aanzienlijk toenemen. Dit alles geldt evenzeer voor de overige elektronische (online) dienstverlening en informatieverschaffing die SHN zelf, naast het ketenportaal, wil aanbieden. Dit betreft zoals gezegd een gepersonaliseerde digitale omgeving op de website van SHN, waarop het slachtoffer zal kunnen inloggen. Hier zal hij bijvoorbeeld zijn digitale dossier kunnen inzien, elektronisch kunnen corresponderen met medewerkers van SHN, (juridisch) advies kunnen krijgen en een formulier kunnen invullen waarmee hij zich als benadeelde partij in een strafzaak voegt (artikel 51f en 51g Sv), dat vervolgens geautomatiseerd door SHN aan het OM wordt verzonden. De aanwijzing van SHN als gebruiker van het BSN en de daardoor ontstane mogelijkheid DigiD te gebruiken, waarborgt en bevordert ook hier de veiligheid van de procedure, de bescherming van de persoonsgegevens van het slachtoffer en diens gebruiksgemak.

Het slachtoffer zal, nadat hij via de veilige infrastructuur van DigiD heeft ingelogd op het ketenbrede slachtofferportaal, vervolgens laagdrempelig kunnen doorklikken naar de gepersonaliseerde digitale omgeving op de website van SHN en naar de eventuele andere 'mijn-omgevingen' van de ketenpartners ('single sign on').

Gelet op het voorgaande levert dit besluit voor SHN, de ketenpartners en het slachtoffer de volgende voordelen op:

1. een sterk verminderde kans op fouten bij het vastleggen en uitwisselen van persoonsgegevens en een efficiënter dataverkeer tussen de ketenpartners;

⁶ Voor zover die rechtspersoon - buiten die wettelijke taak - ook andere werkzaamheden uitvoert mag daarvoor dus geen gebruik worden gemaakt van DigiD en DigiD Machtigen.

2. een goed beveiligde toegang tot de gepersonaliseerde digitale omgeving op de website van SHN (en daarmee ook tot het digitale dossier) en tot het ketenbrede slachtofferportaal, waardoor sprake zal zijn van een sterke waarborg voor de privacy van het slachtoffer en een kleinere kans op datalekken;
3. een voor het slachtoffer laagdrempelig en daarnaast kostenbesparend 'single sign on systeem' binnen de keten;
4. een betere naleving van de vigerende wetgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens (zie nader paragraaf 1.3).

1.3 Aspecten van verwerking van persoonsgegevens

1.3.1 Gevolgen van het besluit voor gegevensverwerking door SHN

Door SHN aan te wijzen als gebruiker van het BSN (voor zover het haar hiervóór genoemde werkzaamheden betreft) komt zij in zoverre te vallen onder het bereik van de Wabb, het daarop gegronde Besluit burgerservicenummer⁷ (Besluit BSN) en - voor zover het de in artikel 2 genoemde elektronische dienstverlening en informatievoorziening betreft - het Besluit GDI.

Het gebruik van het BSN zelf heeft geen gevolgen voor de verwerking van persoonsgegevens van slachtoffers. Zoals in de memorie van toelichting bij de Wabb⁸ en ook de nota van toelichting bij het Besluit BSN is vermeld, is het BSN immers een hulpmiddel om persoonsgegevens goed te kunnen opslaan, te raadplegen en (efficiënt) uit te wisselen. Het BSN zelf bevat geen informatie die de persoonlijke levenssfeer kan raken en heeft slechts betekenis in samenhang met andere gegevens over de persoon aan wie het nummer is toegekend. Het nummer is dus een administratief hulpmiddel waarvan het toegestane gebruik samenvalt met het toegestaan zijn van de registratie zelf.

In dit verband wordt vermeld dat SHN persoonsgegevens van slachtoffers van de NP en het OM ontvangt op grond van artikel 4:2, eerste lid, onderdeel b, onder 1°, van het Besluit Politiegegevens, respectievelijk artikel 39f, eerste lid, onderdeel f, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. De bevoegdheid van SHN tot verwerking van "gewone" persoonsgegevens van slachtoffers volgt uit artikel 6, eerste lid, onderdelen c en e, van de Algemene verordening gegevensbescherming (avg), in verbinding met de hiervoor al genoemde artikelen die de wettelijke taak van SHN regelen (zie voetnoot 2). Tot de verwerking van (bijzondere) gegevens over de gezondheid van slachtoffers is zij bevoegd op grond van artikel 30, derde lid, onderdeel a, en vierde lid, van de Uitvoeringswet avg (Uavg) (Stb. 2018, 144). Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, tenslotte, mogen door SHN worden verwerkt op grond van artikel 33, eerste lid, onderdeel a, van de Uavg. SHN verwerkt persoonsgegevens uitsluitend ten behoeve van de in artikel 5 van het Privacyreglement Slachtofferhulp Nederland⁹ vermelde doelen, waarvan de uitoefening van haar (wettelijke) taken vanzelfsprekend het belangrijkste doel vormt.

Het feit dat SHN bij de in dit besluit gespecificeerde werkzaamheden gebruik kan maken van de voorzieningen van het BSN-stelsel draagt bij aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van slachtoffers. Immers, het BSN-stelsel faciliteert voor gebruikers de verificatie (via de 'beheervoorziening', bedoeld in artikel 3 van de Wabb) van het BSN en de bijbehorende persoonsgegevens uit de BRP en de verificatie van de geldigheid van identiteitsdocumenten (zie met name de artikelen 12 en 14 tot en met 16 van de Wabb). Deze verificaties dragen bij aan de zorgvuldigheid waarmee gebruikers omgaan met persoonsgegevens. Ook is het zo dat het gebruik van het BSN technische en praktische barrières bij het uitwisselen van persoonsgegevens vermindert. Ten aanzien van SHN kan hierbij in het bijzonder worden gedacht aan het uitwisselen van gegevens met ketenpartners en andere overheidsorganen en het

⁷ Stb. 2007, 443.

⁸ Zie Kamerstukken II 2005/06, 30 312, nr. 3, paragraaf 8 (De bescherming van persoonsgegevens).

⁹ Te vinden op <https://www.slachtofferhulp.nl/over-deze-site/privacy>.

koppelen van slachtoffergegevens binnen het ketenbrede slachtofferportaal. Het koppelen van gegevens met behulp van het BSN zorgt ervoor dat de organisaties die gegevens uitwisselen minder andere persoonsgegevens hoeven uit te wisselen om de zekerheid te krijgen dat ze met dezelfde persoon van doen hebben. Dit is in het belang van de privacy van het slachtoffer en zorgt voor een kleinere kans op fouten bij de gegevensuitwisseling en datalekken.

1.3.2 Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GBE)

[PM resultaten toets tijdens consultatiefase]

2. Financiële gevolgen

[PM resultaten toets tijdens consultatiefase]

Administratieve lasten en bedrijfseffecten

[PM resultaten uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets, administratieve lastentoets en regeldruktoets door A.T.R. tijdens consultatiefase]

3. Consultatie

Een ontwerp van dit besluit is voor advies voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens, de Nederlandse orde van advocaten, het College van procureurs-generaal van het openbaar ministerie, de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, de Nationale Politie, het Centraal Justitieel Incassobureau, Slachtofferhulp Nederland en het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

[PM Uitgebrachte Adviezen]

4. Artikelsgewijs deel

Artikel 1

Dit artikel bevat begripsomschrijvingen. Deze spreken grotendeels voor zich.

Ten aanzien van de begrippen *authenticatie* en *identificatiemiddel* is aangesloten bij de definities van deze begrippen in artikel 1 van het wetsvoorstel digitale overheid (PM Kamerstuknummer). Dit wetsvoorstel regelt onder meer dat publieke dienstverleners verplicht zijn om identificatiemiddelen van het betrouwbaarheidsniveau 'substantieel' of 'hoog' te gebruiken om toegang te geven tot online diensten waarbij de overheid deze betrouwbaarheidsniveaus nodig vindt. Burgers krijgen in de toekomst dus de beschikking over publieke identificatiemiddelen (eID) met een hoger betrouwbaarheidsniveau dan DigiD. Hiervoor gelden de relevante bepalingen uit de Europese eIDAS-verordening.¹⁰

De begrippen *slachtoffer* en *familieled* geven samen de (omvang van de) kring van personen aan op wie dit besluit betrekking heeft. De verwijzing naar respectievelijk artikel 51a, eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, en onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering, heeft tot gevolg dat SHN bij de in artikel 2 omschreven werkzaamheden alleen het BSN van slachtoffers van vermoedelijke strafbare feiten, hun nabestaanden en de (in onderdeel b van artikel 51a, eerste lid, genoemde) familieleden van het slachtoffer gebruikt. Het gebruik wordt tot deze kring beperkt. Een bredere opvatting van het slachtofferbegrip, waardoor bijvoorbeeld ook verkeersslachtoffers of slachtoffers van een ramp onder de werking van dit besluit zouden komen te vallen, laat zich niet rijmen met de wettelijke taak van SHN (zie voetnoot 2), die immers ook niet verder reikt dan de genoemde personen. Een bredere opvatting zou ten aanzien van de voorgenomen elektronische

¹⁰ Verordening (EU) nr. 910/2014 van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt, PB L257 van 28.8.2014, blz. 73.

dienstverlening ook onmogelijk zijn, omdat de 'afnemer' van DigiD, DigiD Machtigen en Mijn overheid ofwel een overheidsorgaan ofwel een rechtspersoon met een wettelijke taak moet zijn (artikel 1 van het Besluit GDI). Het aanbieden van die diensten door een rechtspersoon met een wettelijke taak, moet zoals al aan de orde kwam, in het teken van die wettelijke taak staan. Anders gezegd: die diensten mogen niet worden aangeboden aan personen die niet binnen die wettelijke taak zijn te brengen.

Ten aanzien van de noodzaak om ook het BSN van familieleden van het slachtoffer te kunnen gebruiken, wordt nog het volgende overwogen. Familieleden van slachtoffers, voor zover genoemd in artikel 51a, eerste lid, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering, behoren zoals gezegd tot de kring van personen ten aanzien van wie SHN een wettelijke taak heeft. Zij hebben ingevolge artikel 51aa, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering recht op ondersteuning door een slachtofferhulporganisatie. Dit is uitgewerkt in artikel 2, derde lid, van het Besluit slachtoffers van strafbare feiten: 'De familieleden van het slachtoffer hebben toegang tot slachtofferhulporganisaties, rekening houdend met hun behoeften en de mate waarin zij schade hebben geleden als gevolg van het tegen het slachtoffer gepleegde strafbare feit.' Hoewel de politie geen verwijzingsplicht heeft, kan zij familieleden wel naar SHN verwijzen (Kamerstukken II 2014/15, 34 236, nr. 3, p. 13). In die gevallen kan het dus zo zijn dat een familielid zich meldt bij SHN met een verzoek om ondersteuning. Daarnaast zullen familieleden van slachtoffers zich na inwerkingtreding van het Wetsvoorstel Affectieschade (Stb. 2018, 132) in bepaalde gevallen (indien het slachtoffer blijvend ernstig letsel heeft opgelopen, of bij 'verplaatste schade') in het strafproces kunnen voegen als benadeelde partij. In voorkomende gevallen verwerkt SHN dus in de praktijk ook persoonsgegevens van familieleden van slachtoffers en het is tevens wenselijk dat ook familieleden in het kader van de aan hen verstrekte hulp en ondersteuning gebruik zullen kunnen maken van de komende elektronische online dienstverlening. Voor het belang van het gebruik van het BSN daarbij wordt verwezen naar hetgeen daarover in het algemeen deel van deze nota van toelichting is vermeld.

Artikel 2

Artikel 2 bakent de werkzaamheden af waarvoor dit besluit voorschrijft dat SHN het BSN gebruikt. Dit is in overeenstemming met artikel 1, onderdeel d, onder 2°, waarin is bepaald dat gebruiker in de zin van de Wabb kan zijn 'ieder ander dan een overheidsorgaan [...] voor zover deze werkzaamheden verricht waarbij het gebruik [...] van het burgerservicenummer bij of krachtens de wet is voorgeschreven.' De afbakening van werkzaamheden, die in het algemeen deel van deze nota van toelichting inhoudelijk al aan de orde zijn gekomen, brengt enerzijds mee dat SHN bij die werkzaamheden niet slechts bevoegd, maar verplicht is het BSN van het slachtoffer, zijn nabestaande of een familielid te gebruiken. Immers, gebruiker in de zin van de Wabb is uitsluitend degene op wie de wettelijke verplichting (daartoe) rust. De keuze om de omschrijving van deze categorie gebruikers te beperken tot degenen, aan wie bij of krachtens de wet een verplichting is opgelegd te beperken tot gebruik van het burgerservicenummer, hangt samen met de toegang tot de faciliteiten van het BSN-stelsel, en hetgeen met die toegang samenhangt. Hierbij speelt onder meer de beheersbaarheid van het stelsel een rol (Kamerstukken II 2005/06, 30 312, nr. 3, p. 31). Anderzijds brengt die afbakening mee dat SHN bij al haar overige werkzaamheden *geen* gebruiker in de zin van de Wabb wordt en dus bij die werkzaamheden het BSN van het slachtoffer, zijn nabestaande of een familielid niet mag gebruiken.

Nader over de werkzaamheden in onderdeel a

Bij de werkzaamheden, bedoeld in onderdeel a, is gekozen voor het 'bij overheidsorganen opvragen en van hen ontvangen' en het 'aan overheidsorganen' verstrekken van persoonsgegevens. Hoewel SHN de meeste persoonsgegevens van slachtoffers ontvangt van de NP en het OM en verstrekking meestal ook aan die partijen (en/of het CJIB of het fonds) plaatsvindt, gebeurt het in de praktijk ook regelmatig dat aan andere overheidsorganen persoonsgegevens worden verstrekt. Medewerkers van SHN (met name in het casemanagement) hebben namens slachtoffers, nabestaanden en familieleden vooral veel contacten met gemeenten (waaronder in

ieder geval de Sociale Dienst) en met instanties zoals het UWV en de SVB, over inkomens- en uitkeringsgerelateerde vraagstukken. Door deze instanties wordt altijd als eerste naar een BSN gevraagd.

Nader over de werkzaamheden in onderdeel b

Bij deze werkzaamheden gaat het alleen om elektronische dienstverlening en informatieverschaffing aan het slachtoffer of een familielid, waarbij op het ketenbrede slachtofferportaal of op de website van SHN moet worden ingelogd. Het gaat niet om de nu reeds aangeboden elektronische diensten voor 'chats' en 'webcare'. Hierbij vindt elektronisch contact met een (mogelijk) slachtoffer plaats via social media zoals facebook of twitter, op het openbare deel van de website van SHN, zonder dat daarbij identificatie en authenticatie plaatsvindt en zonder dat wordt ingelogd. SHN is in dit contact reactief en legt daarvan bovendien geen (persoons)gegevens vast. SHN kan het slachtoffer in dit contact bijvoorbeeld wel informeren over de mogelijkheden voor dienstverlening. Na inwerkingtreding van dit besluit zal ook kunnen worden verwezen naar het slachtofferportaal of de digitale 'mijn-omgeving' op de website van SHN, waar een slachtoffer zal kunnen inloggen met DigiD.

De voorzieningen voor identificatie en authenticatie worden in onderdeel b functioneel omschreven. De huidige middelen DigiD en DigiD Machtigen en MijnOverheid worden niet genoemd, zodat de bepaling ook de grondslag kan bieden voor opvolgers van deze voorzieningen en eventuele nieuwe voorzieningen. Deze omschrijving houdt nauw verband met het al genoemde wetsvoorstel digitale overheid. Met de formulering 'waarbij authenticatie plaatsvindt door middel van een identificatiemiddel dat is toegelaten bij of krachtens enig wettelijk voorschrift' wordt alvast aangesloten bij de terminologie van artikel 8 van genoemd wetsvoorstel.

De inwerkingtreding van de wet digitale overheid zal overigens niet betekenen dat dit besluit dan moet worden aangepast. Wel zal SHN bij besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met de Minister voor Rechtsbescherming, 'voor de toepassing van die wet moeten worden aangewezen', omdat zij als niet-overheidsorgaan niet automatisch onder de toepassing van de wet zal vallen (zie nader artikel 3, vijfde lid, van het wetsvoorstel, alsmede paragraaf 3.4 van de concept memorie van toelichting).

Ten aanzien van de werkzaamheden, bedoeld in onderdeel b, wordt volledigheidshalve opgemerkt dat dit besluit niet (automatisch) regelt dat SHN bij de desbetreffende elektronische diensten DigiD, DigiD Machtigen en/of MijnOverheid mag gaan aanbieden. Hiervoor moet SHN 'afnemer' van die diensten in de zin van artikel 1 van het Besluit GDI worden. Die voorzieningen zijn in beheer bij Logius, de dienst digitale overheid die valt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de aansluitprocedure zal onder meer worden vastgesteld of de verzoekende organisatie inderdaad gebruiker is in de zin van de Wabb. Dit geldt overigens ook voor (het verzoek tot) het gebruik van de beheervoorziening, bedoeld in artikel 3 van de Wabb, die in het algemeen deel van deze nota van toelichting al ter sprake kwam.

Artikel 3

Ingevolge artikel 12 van de Wabb zijn gebruikers verplicht zich er bij het verwerken van persoonsgegevens waarbij een BSN wordt gebruikt, van te vergewissen dat het BSN betrekking heeft op de persoon wiens persoonsgegevens hij verwerkt.

De vergewisplicht wordt ondersteund door het BSN-stelsel, doordat aan de beheervoorziening van artikel 3 van de Wabb langs elektronische weg de vraag kan worden gesteld of aan een bepaalde persoon een BSN is toegekend en zo ja welk BSN aan die persoon is toegekend. Op deze wijze kan het BSN van een bepaalde persoon worden nagetrokken. Aan de beheervoorziening kan voorts de vraag worden gesteld op welke persoon een bepaald BSN betrekking heeft. Daarmee kan gecontroleerd worden of het BSN dat een persoon opgeeft, inderdaad betrekking heeft op de persoon in kwestie, onder meer door vergelijking van de gegevens op een (Nederlands of buitenlands) identiteitsdocument. Ook kan door middel van de beheervoorziening worden nagegaan of het document, met behulp waarvan een persoon zich identificeert, een document is als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder 1°, 2° of 4°, van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 15 van de Wabb bevat de grondslag voor het verstrekken van gegevens aan gebruikers in verband met de beantwoording van de genoemde verificatievragen. Aan iedere gebruiker – dus ook niet-overheidsorganen die zoals SHN zijn aangewezen als gebruiker – staat de verificatievraag open die gericht is op de verificatie van de geldigheid van een in verband met artikel 12 overgelegd identiteitsdocument. Voor wat betreft de overige verificatievragen staat de toegang uit privacyoverwegingen voor niet-overheidsorganen slechts open voor zover aan hen bij of krachtens wet een verplichting is opgelegd of een bevoegdheid is verleend zulke verificatievragen te stellen (artikel 15, derde lid, van de Wabb).

Het onderhavige artikel verleent aan SHN de bevoegdheid ook die overige verificatievragen via de beheervoorziening te stellen. Het kan onder omstandigheden bij 'back office' gegevensverwerkingen toereikend zijn om te verifiëren dat de bron of bronnen van de verwerkte gegevens voldoende betrouwbaar zijn, bijvoorbeeld omdat aan de bron een grondige verificatie heeft plaatsgevonden (Kamerstukken II 2005/06, 30 312, nr. 3, p. 36). Hierbij kan worden gedacht aan een verificatie door de NP of het OM die reeds heeft plaatsgevonden voordat de slachtoffergegevens waaronder het BSN aan SHN worden toegezonden. Er zijn echter ook situaties denkbaar waarin een slachtoffer of zijn familielid zich nog voordat hij zich tot de NP (of het OM) heeft gewend, bij SHN terechtkomt (fysiek, telefonisch, of via elektronisch inloggen). Als SHN dan werkzaamheden als bedoeld in artikel 2 verricht, dient zij op grond van artikel 12 van de Wabb de juistheid van het BSN te verifiëren. Voor dat soort gevallen dient SHN bevoegd te zijn de beheervoorziening te raadplegen. Daarop zal SHN dus ook moeten worden aangesloten: zij zal zich moeten aanmelden bij de beheerder van die beheervoorziening. Bijlage 3 bij het Besluit BSN regelt welke gegevens dan worden verstrekt.

Artikel 4

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit besluit met ingang van 1 juli 2019. Dit moment hangt samen met de komst van het ketenbrede slachtofferportaal, dat volgens de huidige inschattingen halverwege 2019 gereed zal kunnen zijn.

De Minister voor Rechtsbescherming,